

JK

Roll No. _____

Question Booklet Number

O.M.R. Serial No. :

--	--	--	--	--	--	--	--

--

M.A. IV Semester (NEP) Examination, 2025-26

Urdu

(Special Study of Abul Kalam Azad)

(Elective)

Paper Code							
A	0	3	1	0	1	0	T

Question Booklet
Series

C

Time : 1 : 30 Hours]

[Maximum Marks : 75

Instructions to the Examinee :

1. Do not open the booklet unless you are asked to do so.
2. The booklet contains 100 questions. Examinee is required to answer 75 questions in the OMR Answer-Sheet provided and not in the question booklet. **All** questions carry equal marks.
3. Examine the Booklet and the OMR Answer-Sheet very carefully before you proceed. Faulty question booklet due to missing or duplicate pages/questions or having any other discrepancy should be got immediately replaced.
4. Four alternative answers are mentioned for each question as – A, B, C & D in the booklet. The candidate has to choose the correct answer and mark the same in the OMR Answer-Sheet as per the direction :

(Remaining instructions on the last page)

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश :

1. प्रश्न-पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक आपसे कहा न जाए।
2. प्रश्न-पुस्तिका में 100 प्रश्न हैं। परीक्षार्थी को 75 प्रश्नों को केवल दी गई OMR आन्सर-शीट पर ही हल करना है, प्रश्न-पुस्तिका पर नहीं। **सभी** प्रश्नों के अंक समान हैं।
3. प्रश्नों के उत्तर अंकित करने से पूर्व प्रश्न-पुस्तिका तथा OMR आन्सर-शीट को सावधानीपूर्वक देख लें। दोषपूर्ण प्रश्न-पुस्तिका जिसमें कुछ भाग छपने से छूट गये हों या प्रश्न एक से अधिक बार छप गए हों या उसमें किसी अन्य प्रकार की कमी हो, तो उसे तुरन्त बदल लें।
4. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार सम्भावित उत्तर- A, B, C तथा D हैं। परीक्षार्थी को उन चारों विकल्पों में से सही उत्तर छँटना है। उत्तर को OMR उत्तर-पत्रक में सम्बन्धित प्रश्न संख्या में निम्न प्रकार भरना है :

(शेष निर्देश अन्तिम पृष्ठ पर)

Rough Work
रफ़ कार्य

- 1- مولانا آزاد نے اپنا ہفت روزہ اخبار 'پیغام' کب اور کہاں سے جاری کیا تھا؟
- (A) کلکتہ ۱۹۲۱
(B) رانچی ۱۹۲۲
(C) لاہور ۱۹۲۳
(D) دہلی ۱۹۲۵
- 2- شبلی کی دعوت پر مولانا آزاد نے کس رسالے کی ادارت کی ذمہ داری نبھائی؟
- (A) المصباح
(B) خدنگ نظر
(C) نیرنگ عالم
(D) الندوہ
- 3- داغ دہلوی سے مولانا کے کیا مراسم تھے؟
- (A) سیاسی رہنما
(B) مذہبی سرپرست
(C) شاعری کے استاد
(D) کچھ بھی نہیں
- 4- ۱۸۹۷ میں مکہ سے لوٹ کر مولانا آزاد کے والد نے ہندوستان کے کس شہر میں سکونت اختیار کی؟
- (A) دہلی
(B) کلکتہ
(C) لاہور
(D) رانچی
- 5- وہی صبح چار بجے کا جاں فزا وقت ہے۔ ہاؤس بوٹ میں مقیم ہوں۔ وہی طرف جھیل کی وسعت شمالی مار اور نشاط باغ تک پھیلی ہوئی ہے۔ یہ اقتباس کس خط سے ماخوذ ہے؟
- (A) نکتوب نسیم باغ
(B) نکتوب سری نگر
(C) متکوب سفر
(D) حکایات بادہ و تریاک
- 6- مولانا نے کن انقلابیوں سے متاثر ہو کر تحریک آزادی میں عملی حصہ لینا شروع کر دیا؟
- (A) نہرو اور گاندھی
(B) سرسید اور اقبال
(C) شیام سندر اور رابندر گھوش
(D) رابندر ناتھ اور نہرو

- 7- غبار خاطر میں مولانا کے کتنے خطوط شامل ہیں؟
- (A) ۲۰
- (B) ۲۴
- (C) ۲۸
- (D) ۳۰
- 8- 'میرا عقیدہ ہے کہ اگر قرآن ناز نہ ہو چکا ہوتا تو مولانا ابوالکلام کی نثر اس کے لیے منتخب کی جاتی یا اقبال کی نظم۔' یہ خیالات اردو کے کس ادیب کے ہیں؟
- (A) شبلی نعمانی
- (B) سجاد انصاری
- (C) رشید احمد صدیقی
- (D) نیاز فتح پوری
- 9- اگر قرآن اردو زبان میں اترتا تو ابوالکلام کی نثر میں اترتا۔
- یہ قول کس کا ہے؟
- (A) سجاد انصاری
- (B) شبلی نعمانی
- (C) علامہ اقبال
- (D) نیاز فتح پوری
- 10- 'مولانا، آپ کا اسلوب بیان مجھ سے تو وداع جان چاہتا ہے۔ اگر آپ کی زبان میں مجھے کوئی گالیاں بھی دے تو ہل من مزید کہتا ہوں۔' مولانا اسلوب کے متعلق یہ جملہ کس کا ہے؟
- (A) حبیب الرحمن خاں شیروانی
- (B) شبلی نعمانی
- (C) علامہ اقبال
- (D) نیاز فتح پوری
- 11- غبار خاطر کے خطوط میں مولانا نے اپنا نام کیا لکھا ہے؟
- (A) آزاد
- (B) محی الدین
- (C) ابوالکلام
- (D) امام الہند
- 12- مندرجہ ذیل میں سے کون سا لقب مولانا آزاد کا نہیں ہے؟
- (A) اردو کا ادیب اعظم
- (B) امام الہند
- (C) امان الاحرار
- (D) وقار الملک

- 13- غبار خاطر میں شامل پہلے خط میں کس تاریخ کا اندراج ملتا ہے؟
- (A) ۱۶ ستمبر ۱۹۴۳
- (B) ۱۰ اگست ۱۹۴۲
- (C) ۱۵ نومبر ۱۹۴۴
- (D) ۲۰ مئی ۱۹۴۵
- 14- غبار خاطر کے خطوط میں مولانا نے اپنے مکتوب الیہ کو کس نام سے مخاطب کیا ہے؟
- (A) عالی جناب
- (B) آن جناب
- (C) صدیق مکرم
- (D) رہبر من
- 15- یورپ میں جنگ کا عنوان مولانا کی کس کتاب میں قائم کیا گیا ہے؟
- (A) آزادی ہند
- (B) نقش آزاد
- (C) کاروان خیال
- (D) خطبات آزاد
- 16- رئیس احمد جعفری نے انڈیا وٹس فریڈم کا ترجمہ کس نام سے کیا ہے؟
- (A) آزادی ہند
- (B) نقش آزاد
- (C) کاروان خیال
- (D) خطبات آزاد
- 17- مولانا آزاد کے خطوط میں اردو کے کس غیر افسانوی صنف کی جھلک دکھائی دیتی ہے؟
- (A) خاکہ
- (B) مضمون
- (C) سوانح
- (D) انشائیہ
- 18- خطبات آزاد کو پہلی بار کس نے ترتیب دے کر شائع کیا تھا؟
- (A) فضل الدین احمد
- (B) محمد اجمل خاں
- (C) نصر اللہ خان
- (D) شبلی نعمانی

- 19- احمد نگر قلعہ کی جیل میں مولانا آزاد کے سات مندرجہ ذیل اشخاص میں سے کون قید نہیں تھا؟
- (A) جواہر لال نہرو
(B) مہاتما گاندھی
(C) سید محمود
(D) آصف علی
- 20- 'آپ نے ہندوستان کے مختلف مقامات میں ترک موالات کا جوش دیکھا ہے۔ بہت سے کالجوں اور اسکولوں سے طلبہ کا مقاطعہ ملاحظہ کیا ہے، اور پھر بہت سی افسوس ناک عہد شکنیاں بھی دیکھی ہیں۔' یہ اقتباس مولانا کے کس خطبے سے ماخوذ ہے؟
- (A) اتحاد اسلامی
(B) انڈین نیشنل کانگریس
(C) مہاتما گاندھی کی یادگار
(D) افتتاح مدرسہ اسلامیہ
- 21- مارچ ۱۹۴۰ء میں رام گڑھ میں مولانا نے کس موضوع پر خطاب کیا؟
- (A) عسلی نصاب کمیٹی
(B) اتحاد اسلامی
(C) انڈین نیشنل کانگریس
(D) مسلمانان دلی کا اجتماع
- 22- آگرہ میں مجلس خلافت کا خطبہ کب دیا گیا؟
- (A) ۱۹۲۱
(B) ۱۹۲۳
(C) ۱۹۲۵
(D) ۱۹۲۷
- 23- مولانا آزاد نے کلکتہ میں مہاتما گاندھی کو مخاطب بنا کر اپنا کون سا خطبہ دیا تھا؟
- (A) مسلمانان دلی کا اجتماع
(B) اتحاد اسلامی
(C) مہاتما گاندھی کی یادگار
(D) افتتاح مدرسہ اسلامیہ
- 24- 'آپ میں سے اکثر حضرات کو معلوم ہے کہ بعض اسباب خاص سے اس عاجز نے عام مجالس کی شرکت قطعاً بند کر دی تھی اور گذشتہ (خضر پور) کی مجلس میں التجا کی تھی کہ آئندہ اس خدمت سے معاف رکھا جاؤں۔' یہ اقتباس مولانا کس خطبے کا ابتدائی حصہ ہے؟
- (A) مسلمانان دلی کا اجتماع
(B) اتحاد اسلامی
(C) مہاتما گاندھی کی یادگار
(D) افتتاح مدرسہ اسلامیہ

- 25- مہاتما گاندھی کی یادگار عنوان سے عوام کو کب خطاب کیا گیا تھا؟
- (A) ۱۹۴۲
- (B) ۱۹۴۴
- (C) ۱۹۴۶
- (D) ۱۹۴۸
- 26- افتتاح مدرسہ اسلامیہ کے عنوان سے مولانا نے کس مقام پر خطبہ دیا تھا؟
- (A) دہلی
- (B) رانچی
- (C) لاہور
- (D) کلکتہ
- 27- وزارت تعلیم کے ساتھ ساتھ مولانا نے دوسرے کس وزارت کی ذمہ داری بھی اٹھائی تھی؟
- (A) وزارت خارجہ
- (B) وزارت سائنس و ثقافت
- (C) وزارت داخلہ
- (D) کوئی نہیں
- 28- مولانا آزاد پہلی بار کانگریس کے صدر کب منتخب ہوئے؟
- (A) ۱۹۲۳
- (B) ۱۹۲۲
- (C) ۱۹۲۱
- (D) ۱۹۲۰
- 29- گاندھی جی کی قیادت میں پہلی عوامی تحریک کون سی تھی۔ جس میں مولانا آزاد نے حصہ لیا تھا؟
- (A) ڈانڈی مارچ
- (B) بھارت چھوڑو تحریک
- (C) خلافت تحریک
- (D) عدم تعاون تحریک
- 30- مولانا کی ملاقات مہاتما گاندھی سے پہلی بار کب ہوئی؟
- (A) ۱۹۰۸
- (B) ۱۹۱۵
- (C) ۱۹۲۰
- (D) ۱۹۴۲

- 31- مولانا آزاد کن دو تحریکوں میں ایک ساتھ سرگرداں رہے؟
- (A) عدم تعاون اور بھارت چھوڑو تحریک
(B) خلافت اور عدم تعاون تحریک
(C) بھارت چھوڑو اور خلافت تحریک
(D) ان میں سے کوئی نہیں
- 32- آزاد کی کہانی آزادی کی زبانی کا موضوع کیا ہے؟
- (A) تاریخ
(B) تذکرہ
(C) خودنوشت
(D) سوانح
- 33- مولانا آزاد نے اپنے خطوط کے کتنے مجموعے شائع کیے تھے؟
- (A) پانچ
(B) چار
(C) تین
(D) دو
- 34- مولانا کی کون سی تصنیف جنگ آزادی کے آخری مرحلے کی تاریخ پر مبنی ہے؟
- (A) آزادی ہند
(B) تذکرہ
(C) کاروان خیال
(D) اعلان الحق
- 35- مولانا کی انگریزی تصنیف کا کیا نام ہے؟
- (A) مدرانڈیا
(B) ڈسکوری آف انڈیا
(C) انڈیا انس فریڈم
(D) ونگس آف فائر
- 36- مولانا آزاد کی تخلیقات میں سب سے زیادہ اہمیت کسے حاصل ہے؟
- (A) ترجمان القرآن
(B) اعلان الحق
(C) تذکرہ
(D) غبار خاطر

- 37- مولانا نے مندرجہ ذیل میں سے کون سی خدمت انجام نہیں دی ہے؟
 (A) صحافی
 (B) مفسر قرآن
 (C) محدث
 (D) ادیب
- 38- جس وقت مولانا آزاد عرب ممالک کے سفر پر تھے۔ وہاں کس کی حکومت تھی؟
 (A) برطانیہ
 (B) سلطنت عثمانیہ
 (C) فرانس
 (D) امریکہ
- 39- مولانا نے عرب ممالک کا دورہ کب کیا تھا؟
 (A) ۱۹۱۴
 (B) ۱۹۱۲
 (C) ۱۹۱۰
 (D) ۱۹۰۸
- 40- ۱۹۰۱ میں مولانا نے اپنا پہلا ہفتہ وار اخبار کس نام سے جاری کیا تھا؟
 (A) لسان الصدق
 (B) الاصلاح
 (C) المصباح
 (D) الندوہ
- 41- مولانا نے اپنا پہلا ماہنامہ ”نیرنگ عالم“ کہاں سے نکالا تھا؟
 (A) کلکتہ
 (B) رانچی
 (C) مرشد آباد
 (D) دہلی
- 42- مولانا نے کانگریس کے صدر کے طور پر کتنے برس تک اپنی خدمات دیں؟
 (A) ۱۰ برس
 (B) ۸ برس
 (C) ۶ برس
 (D) ۴ برس
- 43- مولانا کو کانگریس کا صدر کب منتخب کیا گیا تھا؟
 (A) ۱۹۴۶
 (B) ۱۹۴۴
 (C) ۱۹۴۲
 (D) ۱۹۴۰

- 44- رانچی کے مسلمانوں نے مولانا کو کون سا لقب دیا تھا؟
- (A) اعظم ہند
(B) امام الہند
(C) دبیر الملک
(D) وقار الملک
- 45- اپنی مشہور عالم تصنیف ”ترجمان القرآن“ کا پیش تر حصہ مولانا نے کہاں لکھا تھا؟
- (A) بنگال
(B) دہلی
(C) بہار
(D) ڈھاکہ
- 46- الہلال کی دوبارہ اشاعت کتنی مدت کے بعد ہوئی؟
- (A) ۱۳ سال
(B) ۱۵ سال
(C) ۲۰ سال
(D) ۲۵ سال
- 47- مولانا آزاد نے البلاغ کب جاری کیا؟
- (A) ۱۹۰۵
(B) ۱۹۱۰
(C) ۱۹۱۵
(D) ۱۹۲۰
- 48- پہلی مرتبہ الہلال کی اشاعت کتنے برسوں تک جاری رہی؟
- (A) دو
(B) چار
(C) چھ
(D) آٹھ
- 49- الہلال کے اشاعت کی مدت کیا تھی؟
- (A) ماہانہ
(B) ہفت روزہ
(C) سہ روزہ
(D) روزانہ
- 50- لسان الصدق کی اشاعت کا مقصد کیا تھا؟
- (A) صحافتی خدمات
(B) سیاسی نظریات
(C) معاشرتی اصلاحات
(D) تحریک آزادی

- 51- مولانا کے سیاسی خیالات انگریزوں تک کس
 اخبار کے ذریعہ پہنچتے تھے؟
 (A) ہندوستان
 (B) ہندوستان ٹائمز
 (C) دی ہندو
 (D) پائینیر
- 52- ہندوستان چھوڑ کر تحریک سے وابستہ رہنے پر
 مولانا کو تقریباً کتنے برس جیل میں رہنا پڑا تھا؟
 (A) ۱ برس
 (B) ۳ برس
 (C) ۵ برس
 (D) ۷ برس
- 53- مولانا نے الہلال والبلاغ کن مقاصد کے تحت
 جاری کیا تھا؟
 (A) سیاست کے لیے
 (B) تبلیغ کے لیے
 (C) تحریک آزادی کو تقویت دینے کے
 لیے
 (D) کوئی نہیں
- 54- الہلال کے بند ہونے کے کتنے سال بعد مولانا
 نے البلاغ نکالنا شروع کیا؟
 (A) ایک سال
 (B) دو سال
 (C) تین سال
 (D) چار سال
- 55- غبار خاطر میں سب سے زیادہ اشعار کس شاعر
 کے ملتے ہیں؟
 (A) میر تقی میر
 (B) داغ دہلوی
 (C) مرزا سودا
 (D) مرزا غالب
- 56- ”چڑیا چڑے کی کہانی“ مولانا کی کس کتاب
 میں شامل ہے؟
 (A) کاروان خیال
 (B) اعلان الحق
 (C) تذکرہ
 (D) غبار خاطر

- 57- غبار خاطر کے مطا تیب کا مکتوب الیہ کون ہے؟
- (A) سلیمان ندوی
(B) حبیب الرحمن خاں شیروانی
(C) عبدالماجد دریا آبادی
(D) مولوی محمد اجمل خاں
- 58- مولانا آزاد کو ”اردو کا ادیب اعظم“ کس عالم نے کہا ہے؟
- (A) سید سلیمان ندوی
(B) حبیب الرحمن خاں شیروانی
(C) عبدالماجد دریا آبادی
(D) کوئی نہیں
- 59- مولانا کی تصنیف ”کاروان خیال“ کیا ہے؟
- (A) خودنوشت
(B) سیاسی افکار
(C) صحافت کے مسائل
(D) خطوط کا مجموعہ
- 60- مندرجہ ذیل میں مولانا کی خودنوشت سوانح کی نشان دہی کیجئے؟
- (A) ترجمان القرآن
(B) اعلان الحق
(C) تذکرہ
(D) غبار خاطر
- 61- ابتداءً ترجمان القرآن کی اشاعت کتنی جلدوں میں ہوئی تھی؟
- (A) چار
(B) تین
(C) دو
(D) ایک
- 62- خطبات آزاد کے مرتب ہیں؟
- (A) وہاب قیصر
(B) نصر اللہ خان
(C) لیتق صدیقی
(D) ظ۔ انصاری
- 63- ’کچھ ابوالکلام آزاد کے بارے میں‘ کس کی کتاب ہے؟
- (A) لیتق صدیقی
(B) عبدالمغنی
(C) مالک رام
(D) وہاب قیصر

- 64- مولانا آزاد کی پہلی تصنیف کس نام سے شائع ہوئی؟
- (A) ترجمان القرآن
(B) اعلان الحق
(C) تذکرہ
(D) غبار خاطر
- 65- ’گویا زندگی کے ہر سات دن میں ایک دن قید خانہ کے اندر گزارا‘۔
مولانا آزاد کا یہ جملہ ان کی کس کتاب میں درج ہے؟
- (A) غبار خاطر
(B) تذکرہ
(C) خطبات آزاد
(D) آزادی ہند
- 66- مولانا آزاد کی زندگی کے تقریباً کتنے سال انگریزوں کی قید و حراست میں گزرے؟
- (A) ۵ برس
(B) ۱۰ برس
(C) ۱۵ برس
(D) ۲۰ برس
- 67- ۱۹۱۶ میں حکومت بنگال نے مولانا آزاد کو کس مقام پر نظر بند کیا تھا؟
- (A) کلکتہ
(B) پٹنہ
(C) لاہور
(D) رانچی
- 68- مولانا آزاد نے اپنے خاندانی احوال کا اندراج کس کتاب میں کیا ہے؟
- (A) غبار خاطر
(B) تذکرہ
(C) خطبات آزاد
(D) آزادی ہند
- 69- الہلال اور البلاغ کے ناشر اور نیچر مولوی فضل الدین احمد سے مولانا آزاد کا کیا رشتہ تھا؟
- (A) بھائی
(B) رشتہ دار
(C) دوست
(D) استاد

- 70- الہلال کے بند ہونے کے بعد مولانا آزاد نے کون سا رسالہ نکالا؟
- (A) لسان الصدق
(B) المصباح
(C) البلاغ
(D) الندوہ
- 71- رسالہ الہلال کا پہلا شمارہ کس سنہ میں شائع کیا گیا؟
- (A) ۱۹۱۲
(B) ۱۹۱۴
(C) ۱۹۱۶
(D) ۱۹۲۰
- 72- مولانا آزاد کی شریک حیات کا نام کیا تھا؟
- (A) بی فاطمہ
(B) زلیخہ بیگم
(C) سحر بانو
(D) ثریا بی بی
- 73- مولانا آزاد نے دسمبر ۱۹۰۶ء میں مسلم لیگ کے پہلے اجلاس میں شرکت کی تھی۔ یہ اجلاس کہاں منعقد کیا گیا تھا؟
- (A) بمبئی
(B) کلکتہ
(C) ڈھاکہ
(D) سورت
- 74- مولانا آزاد ہندوستان کی سیاست میں سرگرم عمل کب ہوئے؟
- (A) ۱۹۲۰
(B) ۱۹۱۵
(C) ۱۹۱۰
(D) ۱۹۰۵
- 75- مولانا آزاد نے ۱۹۰۳ء میں اپنا کون سا پرچہ جاری کیا تھا؟
- (A) لسان الصدق
(B) المصباح
(C) البلاغ
(D) الہلال

- 76- مولانا آزاد نے کس رسالے کی ادارت کی ذمہ داری اٹھائی تھی؟
- (A) نقوش
(B) مخزن
(C) خدنگ نظر
(D) معاصر
- 77- درج ذیل میں سے کس کی اشاعت مولانا آزاد نے نہیں کی؟
- (A) الہلال
(B) البلاغ
(C) المصباح
(D) العصر
- 78- مولانا آزاد نے ۱۸۹۹ میں شاعری کا ایک مجلہ کس نام سے نکالنا شروع کیا تھا؟
- (A) نیرنگ خیال
(B) نیرنگ عالم
(C) عالم سرور
(D) نقوش
- 79- مولانا آزاد نے شاعری میں اپنا استاد کسے بنایا تھا؟
- (A) مرزا غالب
(B) میر انیس
(C) امیر بینائی
(D) اصغر گونڈوی
- 80- مولانا آزاد نے کتنے برس کی عمر پائی؟
- (A) ۶۹
(B) ۷۱
(C) ۷۳
(D) ۷۵
- 81- مولانا آزاد کا انتقال کب اور کس شہر میں ہوا؟
- (A) ۱۹۴۸ کلکتہ
(B) ۱۹۵۲ مدراس
(C) ۱۹۵۴ بمبئی
(D) ۱۹۵۸ دہلی
- 82- مولانا آزاد کا تاریخی نام کیا تھا؟
- (A) آزاد بخت
(B) فیروز بخت
(C) نیک بخت
(D) شیخ بخت

- 83- مولانا آزاد نے مندرجہ ذیل میں سے کون سی ذمہ داری نہیں نبھائی؟
- (A) مبلغ اسلام
(B) مفسر قرآن
(C) سیاسی مفکر
(D) صحافی
- 84- مولانا آزاد نے آزاد ہندوستان کے کس محکمہ کو اپنی خدمات دیں؟
- (A) وزارت خارجہ
(B) وزارت تعلیم
(C) وزارت داخلہ
(D) ان میں سے کوئی نہیں
- 85- دہلی میں منعقد یونیسکو کی کس اجلاس عام کی صدارت مولانا آزاد نے کی تھی؟
- (A) پانچویں
(B) ساتویں
(C) نویں
(D) گیارہویں
- 86- مولانا نے اپنی زندگی میں کس ملک کا سفر نہیں کیا؟
- (A) ترکی
(B) امریکہ
(C) فرانس
(D) برطانیہ
- 87- مولانا اپنے والد اور خاندان کے ساتھ مکہ سے واپس ہندوستان کب آئے تھے؟
- (A) ۱۸۹۱
(B) ۱۸۹۳
(C) ۱۸۹۵
(D) ۱۸۹۷
- 88- بھارت چھوڑو تحریک کے وقت انگریزوں نے مولانا کو کہاں قید کیا تھا؟
- (A) بمبئی جیل میں
(B) مدراس جیل میں
(C) احمد نگر جیل میں
(D) کلکتہ جیل میں

- 89- مولانا آزاد کا نکاح کتنے سال کی عمر میں کر دیا گیا تھا؟
- (A) ۱۳
- (B) ۱۵
- (C) ۱۸
- (D) ۲۱
- 90- غلام سلیم کا مولانا آزاد سے کیا رشتہ تھا؟
- (A) بڑے بھائی
- (B) چھوٹے بھائی
- (C) والد
- (D) دادا
- 91- مولانا آزاد کی ادبی و صحافتی زندگی کا آغاز کس شہر میں ہوا؟
- (A) مکہ
- (B) دہلی
- (C) کلکتہ
- (D) پٹنہ
- 92- مولانا آزاد کے آباء و اجداد نے شہر مکہ میں تقریباً کتنے برسوں تک قیام کیا؟
- (A) ۲۰ برس
- (B) ۴۰ برس
- (C) ۵۰ برس
- (D) ۶۰ برس
- 93- مولانا آزاد کا آبائی وطن کس شہر میں تھا؟
- (A) دہلی
- (B) کلکتہ
- (C) پنجاب
- (D) بمبئی
- 94- مولانا خیر الدین سے مولانا آزاد کا کیا تعلق تھا؟
- (A) چچا
- (B) دادا
- (C) دوست
- (D) والد

- 95- مولانا آزاد کے والدہ کا کیا نام تھا؟
- (A) فاطمہ
(B) عالیہ
(C) غوثیہ
(D) مریم
- 96- شاعری کے لیے مولانا نے اپنا تخلص کیا رکھا تھا؟
- (A) وزیر
(B) وقار
(C) آزاد
(D) بیدار
- 97- مولانا آزاد کس عمر میں شعر موزوں کرنے لگے تھے؟
- (A) ۸ برس
(B) ۱۲ برس
(C) ۱۶ برس
(D) ۲۰ برس
- 98- ہندوستان میں مولانا آزاد کی یوم پیدائش کو کس طرح سے یاد کیا جاتا ہے؟
- (A) یوم آزادی
(B) یوم جمہوریہ
(C) یوم ولادت
(D) یوم تعلیم
- 99- مولانا آزاد کا اصل نام کیا تھا؟
- (A) محی الدین احمد
(B) شمس الدین
(C) قطب الدین
(D) خیر الدین
- 100- مولانا ابوالکلام آزاد کی جائے پیدائش کہاں ہے؟
- (A) کلکتہ
(B) بنارس
(C) مکہ
(D) مدینہ

Rough Work
रफ़ कार्य

Example :

Question :

- Q. 1   (A)   ●   (C)   (D)
- Q. 2   (A)   (B)   ●   (D)
- Q. 3   (A)   ●   (C)   (D)

5. Each question carries equal marks. Marks will be awarded according to the number of correct answers you have.
6. All answers are to be given on OMR Answer Sheet only. Answers given anywhere other than the place specified in the answer sheet will not be considered valid.
7. Before writing anything on the OMR Answer Sheet, all the instructions given in it should be read carefully.
8. After the completion of the examination candidates should leave the examination hall only after providing their OMR Answer Sheet to the invigilator. Candidate can carry their Question Booklet.
9. There will be no negative marking.
10. Rough work, if any, should be done on the blank pages provided for the purpose in the booklet.
11. To bring and use of log-book, calculator, pager & cellular phone in examination hall is prohibited.
12. In case of any difference found in English and Hindi version of the question, the English version of the question will be held authentic.

Impt. On opening the question booklet, first check that all the pages of the question booklet are printed properly. If there is any discrepancy in the question booklet, then after showing it to the invigilator, get another question booklet of the same series.

उदाहरण :

प्रश्न :

- प्रश्न 1   (A)   ●   (C)   (D)
- प्रश्न 2   (A)   (B)   ●   (D)
- प्रश्न 3   (A)   ●   (C)   (D)

5. प्रत्येक प्रश्न के अंक समान हैं। आपके जितने उत्तर सही होंगे, उन्हीं के अनुसार अंक प्रदान किये जायेंगे।
6. सभी उत्तर केवल ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक (OMR Answer Sheet) पर ही दिये जाने हैं। उत्तर-पत्रक में निर्धारित स्थान के अलावा अन्यत्र कहीं पर दिया गया उत्तर मान्य नहीं होगा।
7. ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक (OMR Answer Sheet) पर कुछ भी लिखने से पूर्व उसमें दिये गये सभी अनुदेशों को सावधानीपूर्वक पढ़ लिया जाये।
8. परीक्षा समाप्ति के उपरान्त परीक्षार्थी कक्ष निरीक्षक को अपनी OMR Answer Sheet उपलब्ध कराने के बाद ही परीक्षा कक्ष से प्रस्थान करें। परीक्षार्थी अपने साथ प्रश्न-पुस्तिका ले जा सकते हैं।
9. निगेटिव मार्किंग नहीं है।
10. कोई भी रफ कार्य, प्रश्न-पुस्तिका में, रफ-कार्य के लिए दिए खाली पेज पर ही किया जाना चाहिए।
11. परीक्षा कक्ष में लॉग-बुक, कैल्कुलेटर, पेजर तथा सेल्युलर फोन ले जाना तथा उसका उपयोग करना वर्जित है।
12. प्रश्न के हिन्दी एवं अंग्रेजी रूपान्तरण में भिन्नता होने की दशा में प्रश्न का अंग्रेजी रूपान्तरण ही मान्य होगा।

महत्वपूर्ण : प्रश्न-पुस्तिका खोलने पर प्रथमतः जाँच कर देख लें कि प्रश्न-पुस्तिका के सभी पृष्ठ भलीभाँति छपे हुए हैं। यदि प्रश्न-पुस्तिका में कोई कमी हो, तो कक्षनिरीक्षक को दिखाकर उसी सीरीज की दूसरी प्रश्न-पुस्तिका प्राप्त कर लें।